

AGENDA

- **13.00-14.15** welke invloed hebben traumatische gebeurtenissen op onze ontwikkeling, hoe kan je als Mediator de signalen van de effecten van vroegtrauma herkennen en hoe kan het een rol spelen in het mediationtraject?
Ruimte voor discussie - casuïstiek - vragen
- **14.15-15.30** welke vormen van gehechtheid zijn er en hoe kan je de signalen van (on)veilige gehechtheid herkennen en welk effect kan het hebben op het mediationtraject?
Ruimte voor discussie - casuïstiek - vragen
- **15.30-15.45** pauze
- **15.45-17.00** hoe ziet coercive control eruit, wat doet het met de ex-partner, wat doet het met de mediator zelf en welke invloed heeft het op het mediationtraject?
Ruimte voor discussie - casuïstiek - vragen

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

1

1

Wie ben ik?

Heleen Koppejan-Luitze, MSc

- Psycholoog NIP
- Eigenaar/oprichter Hechtscheiden
 - Praktijk
 - Trainingsinstituut
 - Supervisie
 - Bijzondere curator
- Beleidsmatig: Scheiden zonder Schade, Expertteam Ouderverstoting

Onderzoek naar het gedrag van gescheiden ouders en PAS

- Pathway to Parental Alienation Syndrome
- Ouderonthechting Induceren
- The Right of Children to Love Both Parents Freely, also after Divorce
- Are intense negative emotions a risk for high-conflict divorces?

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

2

2

WAT GEBEURT ER BIJ STRESS?

Al het nieuwe (leren) levert stress op.
Ieder nieuw contact met iemand levert stress op.
Ongemerkt.
Automatisch.
Bij ons allemaal.
Stress leidt tot ontwikkeling.

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

3

3

Patronen van stress

- Voorspelbaar
- Mild
- Onder controle

↓

- Veerkracht

- Onvoorspelbaar
- Extreem
- Voortdurend

↓

- Disregulatie

Perry (2024)

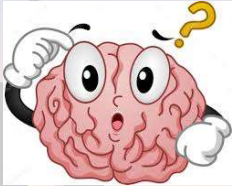
Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

4

4

STRESS

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

5

5

STRESS

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

6

6

Geen **STRESS**

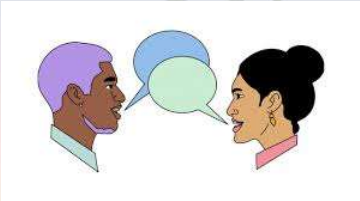
OXYTOCINE

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

7

7

Geen **STRESS**

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

8

8

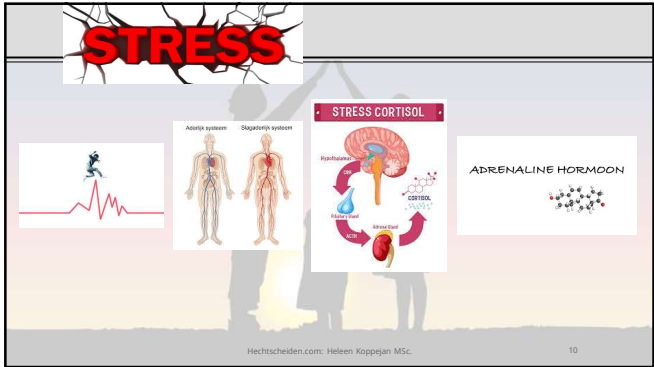
STRESS

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

9

9

10

11

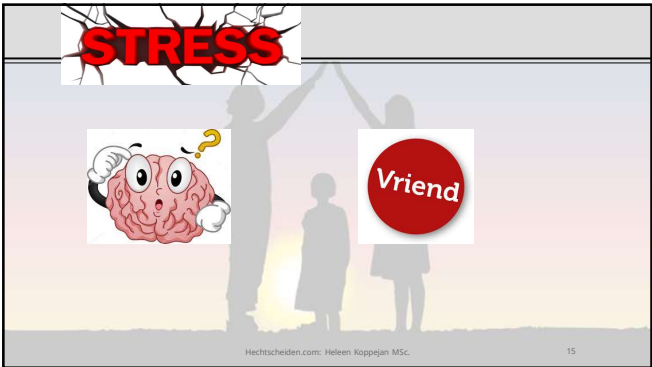
12

13

14

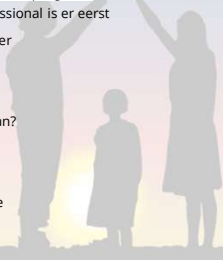
15

Bij mediation

- De stress bij de professional is er eerst
- Dan stress bij de ouder

- Hoe ermee om te gaan?
 - Stressregulatie
 - Emotieregulatie
 - Cognitieve regulatie

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.
16

16

Weg naar gedragsverandering

- Herkennen emotie
- Erkennen emotie
- Normaliseren emotie

HEN-methode

- Bewustwording bij ouder realiseren van effect emotie (covert)
- Bewustwording realiseren bij effect gedrag op kinderen (overt)
- Gedragsverandering

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.
17

17

ADVERSE CHILDHOOD EXPERIENCES

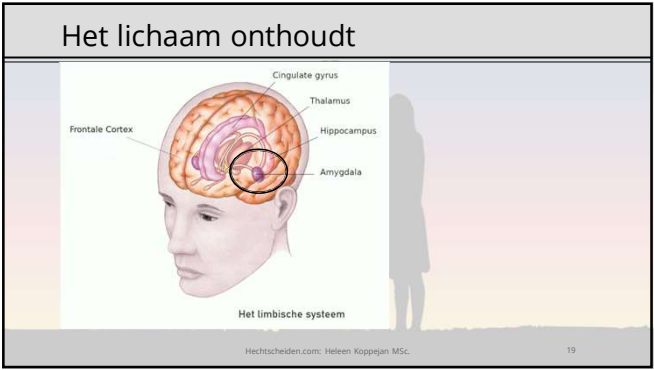
ACE's: wat zijn de vormen van traumatische gebeurtenissen?

30-50% van de schoolgaande kinderen (>3)

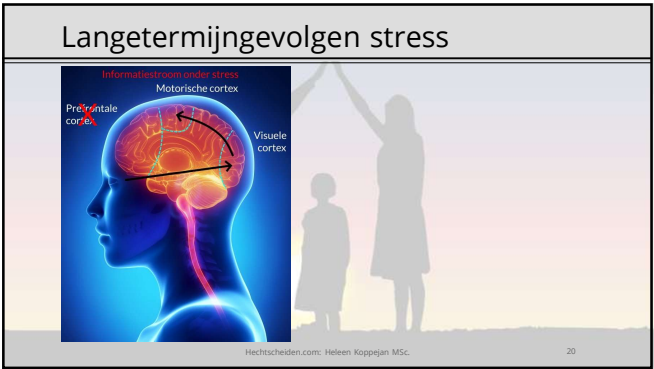

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.
18

18

19

20

21

Welke vormen Ace's zijn er?

1) Kindermishandeling

- **Lichamelijke verwaarlozing:** ouders of opvoeders komen gedurende langere tijd onvoldoende tegemoet aan de lichamelijke basisbehoeften van het kind. Het kind krijgt niet de zorg en verzorging waar het gezien zijn leeftijd en ontwikkeling behoefte en recht op heeft.
- **Psychische of emotionele mishandeling:** ouders of opvoeders stralen met hun houding en hun gedrag afwijzing en vijandigheid uit tegenover het kind. Ze schelden het kind regelmatig uit of maken het kind opzettelijk bang.
- **Psychische verwaarlozing:** ouders of opvoeders schieten daaropend tekort in het geven van positieve aandacht aan het kind. Daarmee negeren ze structureel de basale behoeften van het kind aan liefde, warmte, geborgenheid en steun.
- **Lichamelijke of fysieke kindermishandeling:** alle vormen van lichamelijk geweld tegen een kind, zoals slaan met de vlakke hand of een voorwerp, schoppen, bijten, knijpen, krabben, aan haren trekken of brandwonden toebrengen.
- **Seksueel misbruik:** alle seksuele aanrakingen die een volwassene een kind opdringt. Door het lichamelijke of relationele overwicht, de emotionele druk, of door dwang en geweld van de volwassene kan het kind die aanrakingen niet weigeren.

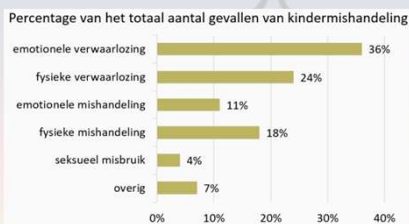
Nederlands Jeugd Instituut

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

22

22

Prevalentie kindermishandeling

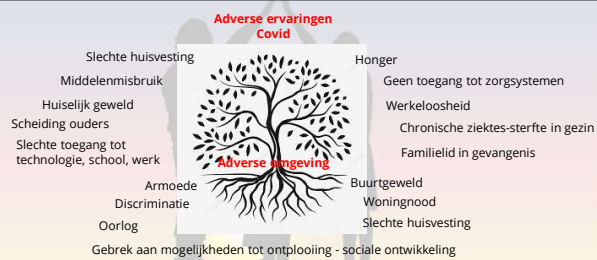
Nederlands Jeugd Instituut

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

23

23

The pair of Aces

Ellis e.a. (2017)

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

24

24

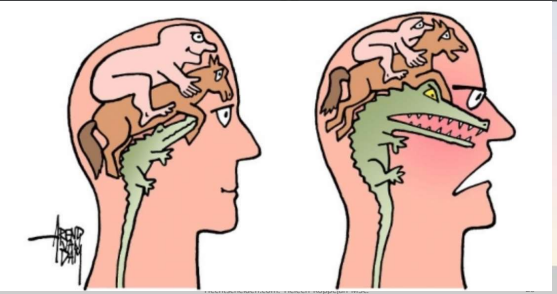
ADVERSE CHILDHOOD EXPERIENCES

ACE's in mediation: bevrozen – dissociëren – vechten – vluchten

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc. 25

25

Hersenen

26

Zelfbeeld – beeld van anderen

- Snel boze reacties anderen registreren
- Geen beloningen verwachten
- Niet adaptief voor veilige situaties!

Van Harmelen, 2022 Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc. 27

27

Hersenen bij traumatische ervaring

LINKER
HERSENHELF
HERSENHELF

RECHTER
HERSENHELF
HERSENHELF

LOGICA >> GEVOEL

- logisch
- tekst
- analytisch
- rationeel
- lineair

CREATIVITEIT

intuïtie

simultaan

verbanden

CONTEXT

Gebied van Broca

Geen woorden meer....

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc. 28

28

Vicieuze cirkel

```
graph TD; A[Negatief zelfbeeld] --> B[Internaliseren negatief beeld]; A --> C[Externaliserend en/of internaliserend gedrag]; B --> D[Bevestiging negatief beeld mensen]; C --> E[Negatieve reactie omgeving]; D --> A; E --> A;
```

Van Harmelen, 2022

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc. 29

29

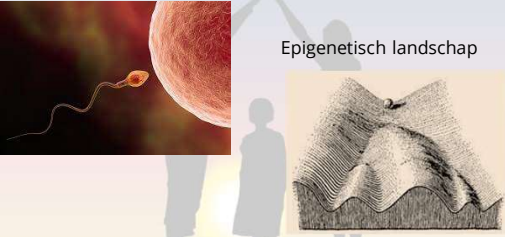
GEHECHTHEID

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc. 30

30

10

Hoe ontstaat we? In den beginne.....

Epigenetisch landschap

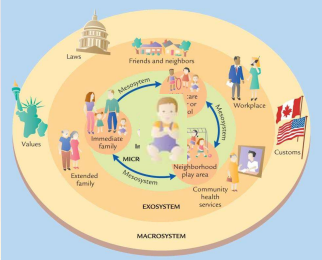
Waddington 1957

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

31

31

Bio-ecologisch model

Bronfenbrenner 2006

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

32

32

Hechting bij resusaapjes (Harlow & Suomi, 1970)

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

33

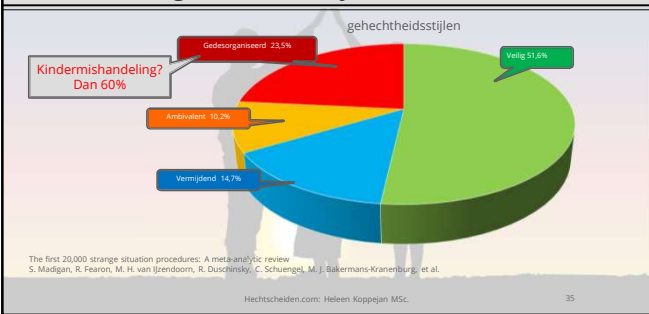
33

Ainsworth en Bell 1970; Strange Situation Test

34

Verdeling (meta-analyse): ook tehuizen

35

Hechtingsvisie herzien

36

Hechtingsvisie herzien

Gehechtheidsrelatie
Veerkracht

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

37

37

(Van IJzendoorn, 2008; Belsky, 1997, 2005)

Gene

Exon

Intron

Exon

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

38

38

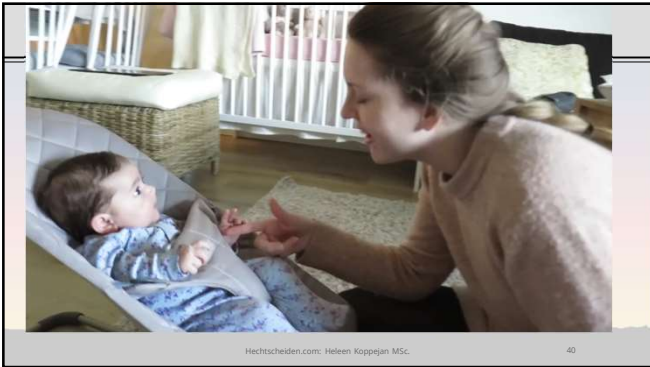
STILL FACE EXPERIMENT

Het gebruik van een telefoon (of tablet)

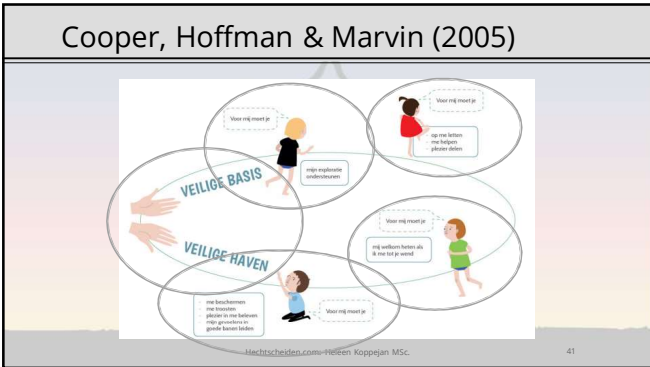
Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

39

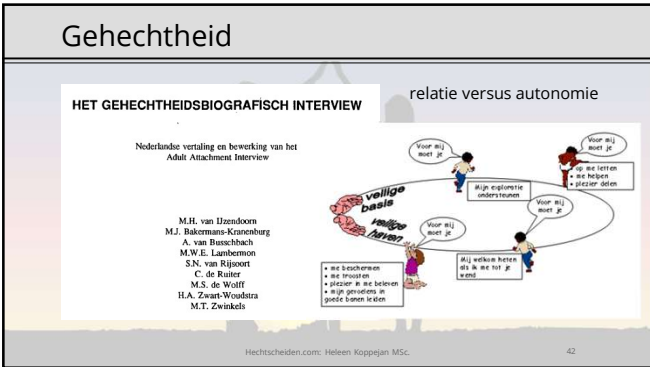
39

40

41

42

GEHECHTHEID

In mediation: (te) weinig/(te) veel vertrouwen? (Te) weinig/(te) veel autonomie?

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

43

43

Kwadrant gehechtheid

+10 Vertrouwen in jezelf

Vermijdend

veilig

0

Ambivalent

+10 Vertrouwen in de ander

Gedesorganiseerd

Afhankelijk (PS)

0

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

44

44

DWINGENDE CONTROLE

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

45

45

Dwingende controle /coercive control

Hoe vindt het plaats?

- Ontzeggen van vrijheden, zoals sociale contacten of financiële vrijheid
- Dreigen zichzelf, het slachtoffer, of belangrijke anderen iets aan te doen
- Gaslighting
- Vernedering
- Intimidatie
- Alle vormen van dwingende controle hebben een zich herhalend, structureel karakter.
- Het geweld is ernstiger en er is meer trauma – ook bij de kinderen – dan bij een gezin in stress.

Akkermans, M., e.a., 2020

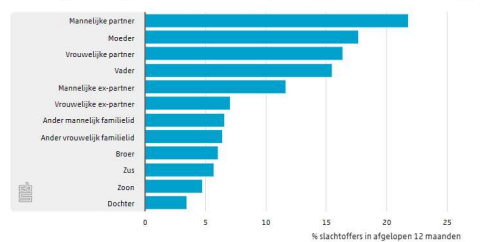
Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

46

46

Hoe vaak komt coercive control voor?

4.2.1 Plegers dwingende controle in huiselijke kring¹⁾, 2020

CBS, 2020

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

47

47

Verschil tussen man/vrouw?

Genderbias?

Vrouwen kunnen net zo goed dominant en controlerend zijn en de ander vernederen, maar controlerende mannen zullen hun partner eerder isoleren.

- De vrouw mag dan niet werken of geen vriendinnen hebben.
- Mannen van controlerende vrouwen zijn meestal niet bang dat zij hen iets aandoet. Vrouwen van controlerende mannen vrezen voor hun leven of dat van de kinderen: Femicide
 - in Nederland werden de afgelopen jaren gemiddeld 43 vrouwen omgebracht
 - het kan gaan om vrouwen die gedood worden door hun partner of ex
 - maar ook eerwaak
 - of omdat ze lesbisch is
 - of niet langer in de prostitutie wil werken.

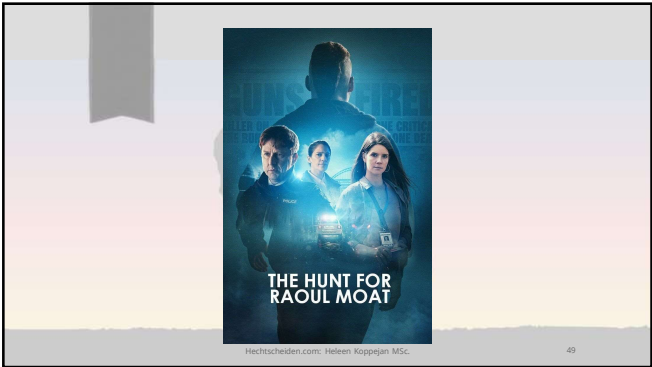
Lünnemann, 2023

NOS Nieuws Zondag 29 januari 2023

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

48

48

49

The Hunt for Raoul Moat

- Reconstructie van het waargebeurde verhaal van de dagenlange, breed uitgemeten klopjacht op een moordenaar die het eigenhandig opneemt tegen een heel politiekorps,
- Moat vergaarde óók snel een fanshare, met mensen die vonden dat juist hij het slachtoffer was. Hij was immers in de steek gelaten door zijn ex-vrouw, en altijd slecht behandeld door agenten. Het was, in dat vaak misogyne denkkader, volstrekt normaal dat hij het recht nu in eigen hand nam.

Hechtscheiden.com: Heleen Koppelman MSc.

50

50

51

Wat valt op?

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

52

52

Dwingende controle /coercive control

Hoe vindt het plaats?

- Ontzeggen van vrijheden, zoals sociale contacten of financiële vrijheid
- Dreigen zichzelf, het slachtoffer, of belangrijke anderen iets aan te doen
- Gaslighting
- Vernedering
- Intimidatie
- Alle vormen van dwingende controle hebben een zich herhalend, structureel karakter.
- Het geweld is ernstiger en er is meer trauma – ook bij de kinderen – dan bij een gezin in stress.

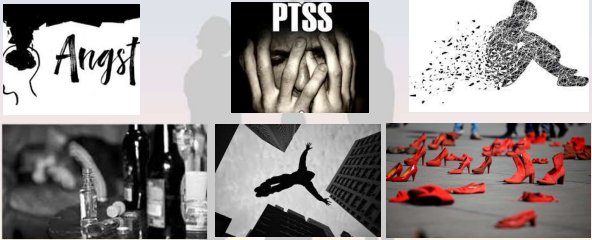
Akkermans, M., e.a., 2020

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

53

53

Effecten op de partner

Lohmann e.a., 2024

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

54

54

DWINGENDE CONTROLE

In mediation
Overt: makkelijk herkenbaar.
Covert: pas op gaslighting!
Als de mediator gesaboteerd wordt, kan je op je hoofd gaan staan.

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

55

55

Meer weten?

<https://hechtscheiden.com/training.html>

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

56

56

DANK JE WEL VOOR JE AANDACHT

Vragen?

Hechtscheiden.com: Heleen Koppejan MSc.

57
